



# BÜLTEN

25 KASIM ÖZEL

avrupahaber11.org info-itif@proton.me /ITIF @isvicreitif @isvicreitif @isvicreitif

## Kurtuluşumuz için İSYANDAYIZ!



### İÇİNDEKİLER

Açıklama **2**

Doğduğumuz Ev  
Kaderimiz Midir? **6**

Filistinli Kadınların  
Savaştaki Konumu **7**

Göç Yollarında  
Kadın Olmak **10**

Kadın ve  
Çalışma Hayatı **13**

Kadının Kurtuluşu İçin  
Bir Adım Daha İleri! **15**

Gülten Akın **18**

Ahoo Daryaei **19**

“Çünkü  
yoldaşlar,  
kendimizi  
kandırmamalıyım:  
Kadın kitleleri  
ya devrime ait  
olacaklardır  
ya da  
karşı devrime!

clara zetkin

*emperyalist savaşlara, kadına yönelik  
her türden şiddete karşı*

## 25 KASIM'DA ALANLARI

### DOLDURALIM!

**E**mperyalist sistem tarihin çöplüğüne atılana kadar doymayacak olan kâr hırsı ve hegemonya mücadelesi ile dünyanın birçok köşesinde savaş ve çatışmalar çıkarmaktadır. Çünkü biliyoruz ki emperyalizm kriz demektir, emperyalizm savaş ve şiddet demektir.

Bir yılı aşkın bir süredir son dönemlerin en kanlı günlerini Gazze'de Filistin halkı yaşamaktadır. Emperyalist dostlarının tam desteğini alan Siyonist İsrail devleti Filistin halkının üzerine her gün, her saat, her dakika bombalar yağdırmaktadır. Bu soykırım girişiminin yıkıcı ve ağır sonuçları en çok da kadın ve çocukları etkilemektedir. İsrail ve müttefiklerinin kanlı hegemonya mücadelesinin başlıca sahası olan Orta Doğu'da savaşı daha da yoğunlaştırmak ve genişletmek için Lübnan ve Suriye'ye saldırdı, bu da başta yoksul halklar için yine kan yine ölüm yine zulüm getiriyor. Kadınların bedeninin savaş ganimeti olarak görülmesi, savaşlarda uygulanan tecavüz, savaşın ağır yüklerinin ötesinde kadınlarda geri dönülmez travmalar yaratmaktadır, ça-

resizliğe sürüklemektedir. Gündelik hayatta her türlü şiddete, yoksulluk, taciz ve tecavüze maruz kalan, yok sayılan kadınlar, savaş koşullarında, yaşadıklarının katmerlenmiş haline maruz kalmaktadır. Savaş, erkekliği, militarizmi, şiddeti, tecavüzü, tacizi, açlık ve yoksulluğu pekiştiren, sistemin erkek egemenliğinin en yoğun halidir. Irkçıdır, cinsiyetçidir.

Bölge kadınlarının maruz kaldığı sadece savaşların ağır sonuçları değildir. Feodal üretim ve kültüre dayanan sistem ve devletlerin, uyguladığı kadının düşmanı politikalarda bir başka zulümdür. Kadına yönelik her türden şiddet sistematik şekilde hayata geçmektedir. Afganistan'da Taliban'ın kadınların yüzleri de dahil vücütlerini tamamen örtmesini zorunlu kılan, kadın sesini yasaklayan yasaları, İran'da İrşad Polisinin kadınların giyim kuşamı üzerinde estirdiği terör, Irak'ta hükümetin kadınlar için evlilik yaşını (cinsel rüşt adı altında) resmî olarak 9 yaşa çekmeye vardırان gericiliği, Siyonist İsrail'in Filistin soykırımında "modern kadın asker" figürü ile kadın kimliği-

ni bir kaldırıca dönüştürmesi, Türkiye'de her ay en az 40 kadının katledilmesi, taciz ve tecavüzün "toplumsal normale" faşizm tarafından çevrilmesi ve tüm bölgenin bu neviden gericilikleri meşrulaştırma yarışı söz konusudur.

Emperyalizme bağımlı yarı sömürge, yarı feodal tüm toplumlarda bu neviden gericilikler çeşitli kılıflara bürünerek hayata geçmektedir. Gerici sosyal dayanaklarla kadınlar ve çocuklara pervasız saldırılar emperyalistlerin nezaretinde uygulanıyor. Kadına yönelik şiddet sadece fiziksel olarak değil, toplumsal cinsiyet rolleri, uydurulan ve dayatılan "namus" anlayışı, ekonomik ve psikolojik baskı üzerinden de uygulanmaktadır. Bu da yine egemen sınıf ve onların kurumlarının ideolojik temelleri üzerinde şekillendirilmektedir. Kadına yönelik şiddet, emperyalist merkezlerde de en yoğun haliyle uygulanmaktadır. Sömürücü sınıflar içinden çıkamadıkları ekonomik krizin faturasını, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm ezilen sınıflara kesmekte ve iktidarlarını azgın bir sömürü, baskı

ve şiddet üreten politikalar ile ayakta tutmaktadırlar. Emekçi kadın, katmerli bir sömürüye ve eşitsizliğe maruz kalır. İşçi-emekçi kadınlar güvencesiz, sigortasız, sendikasız, sosyal haklardan mahrum, düşük ücretlerle sistem için ucuz emek gücüdür. Krizde ilk ve en kolay işten çıkarılan kadındır. İşsizliğin ve yoksulluğun faturasını en ağır ödeyendir kadın. Kimi zaman bir işçi sıfatıyla öderken bu faturayı, kimi zaman da kapı önüne konan eşinin karısı olarak da sefaleti en ağır şekilde yaşar. Kadınlar cinsel şiddete de maruz kalmaktadır. Sokakta, iş yerinde, gözaltında, pazarda, alışverişte, okulda, yaşamın her alanında. Kadının cinselliğinin meta olarak kullanıldığı sistemin tüm pisliğini gözler önüne seren fuhuş sektörü, kadının cinselliğini satarak sermayeye devasa kâr alanları açar. Ayrıca medya aracılığıyla kadın cinselliği en iğrenç biçimde kullanılmakta/ pazarlanmaktadır.

Kadının köleleştirildiği ve sömürüldüğü alanlardan birisi de evlerdir. Özellikle çalışan işçi-emekçi kadınlar, iş yerlerindeki ağır çalışma koşullarının üzerine bir de evdeki işler, stres, çocuk bakımı eklenince, yaşamı iyice köleleşir. Çalışamayan kadınlar için ise durum daha vahimdir. "Namusu" kocasına zimmetli olan, ha deyince bir tekmeye kapı önüne konulan, ha deyince zorla yatağa atılan, ev içinde emeği asla görülme-

yendir. Ama kadınlar, "kaderlerine" boyun eğmediklerini direnerek göstermektedirler. Toplumsal olarak biçilen rolleri alaşağı eden, evlerinin duvarlarını yıkan, sömürü ve şiddete boyun eğmeyen kadınlar, hak ve özgürlükleri için, uğradıkları şiddete, sömürüye ve baskıya karşı ve de en önemlisi bunları doğuran sisteme karşı mücadeleleriyle seslerini duyurmakta, alanları doldurmaktadırlar. Dünyanın dört bir yanında ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerinde kadınlar emperyalizme, feodalizme, faşizme ve her türden gericiliğe karşı ön saflarda savaşmaktadır. Latin Amerika'dan Hindistan'a, İran'dan Türkiye'ye, Filistin'den Rojava'ya kadar kadınlar, savaşan ve direniş destanları yazan özne oldular, olmaya devam ediyorlar.

Biz göçmen işçi ve emekçi kadınlara da kendi kurtuluş mücadelemizin öznesi olmamız gerektiğini gösterdiler. Bundan 64 yıl önce faşist Trujillo diktatörlüğüne karşı isyan eden devrimci Mirabel kardeşlerin iradesi bugün Siyonist İsrail'in bombalarına barikat olan Filistinli, kaderlerine boyun eğmeyen, başörtülerini parçalayan İranlı kadınların direnişlerinde yaşıyor. Egemenlere korku veren kadınların mücadelesi kararlıca, cesaretilice ilerliyor. Yaksakçı, baskıcı, cinsiyetçi zalim erkek egemen sistemin uygulamaları biz kadınları mücadeleden alıkoyamayacak-

tır. Çünkü bu sisteme, sistemin erkek egemen anlayışının yaşamlarımızı şekillendirmesine, iktidarın üretildiği, çoğaltıldığı yaşam formlarına tahammülümüz kalmadı. Direnişin direnebilmenin gücünü keşfeden biz kadınları idamlarla, yasaklarla, baskıyla, işkenceyle, cinsiyetçi uygulamalarla yıldırma çağınızı sanıyorsanız bu yanlış hesabın kadınlar ve halklar direnişine çarparak geri döneceğini belirtiyoruz. Mücadelemizden geri adım atmadık, atmayacağız!

Mor-Kızıl Kolektif olarak 25 Kasım "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele ve Uluslararası Dayanışma Günü"nde kadın emeğinin sömürülmesine, iradesinin, bedeninin ve kimliğinin baskı altında tutulmasına, kadına yönelik şiddeti yaratan sistem ve onun erkek egemen anlayışına karşı her alanda mücadele edeceğimizi haykırmak için alanlarda olacağız. Bu bilinçle; ezilen, emekçi kadınları bizimle omuz omuza mücadele yürütmeye, 25 Kasım'da sokakları, meydanları doldurmaya çağırıyoruz.

**Kahrolsun Kadına Yönelik Şiddeti Doğuran Emperyalist-Kapitalist Sistem ve Onun Ataerkil Anlayışı!**

**Kadına Yönelik Her Türden Şiddete Son!**

**Yaşasın Kadınların Özgürlük ve Kurtuluş Mücadelesi!**

**MOR-KIZIL KOLEKTİF  
KASIM 2024**

# DOĞDUĞUMUZ EV KADERİMİZ MİDİR?

**F**iziksel şiddet denilince aklımıza gelen görüntü nettir. Oysa psikolojik (duygusal) şiddeti tanımlamak zordur. Çocukluktan başlayacak olursak çocuğun kendini olumlu bir şekilde algılamasını engelleyen her türlü uyarıyı kullanma ve kötü muameleyi içeren şiddet türüdür.

Psikolojik şiddeti anlamak zordur, çünkü genellikle bizi en çok “seven” insanlar tarafından uygulanır. Yetişkin bir insanın bile psikolojik şiddeti açığa çıkarması zorken bir çocuk bunu nasıl yapabilir? Çoğunlukla yapamaz. Yapamadığı için de suçu en yakınlarında değil, kendinde arar, kendini suçlar, kendini değersizleştirir. Psikolojik şiddet özgüven katilidir. Çocuğun özgüvenini içten içe kemirir. Bu güvensizlik zaman içinde önce çocuğun sonra da bireyin kendi kararlarına güvenememesini ve sorumluluk almakta zorlanmasını da beraberinde getirir.

Duygusal şiddeti fark etmenin zor olmasının bir sebebi de ilişkinin tüm yönleriyle kötü değil, bazı açılardan çok iyi, bazı açılardan istismar edici

özelliklere sahip olmasıdır. En sevdiğimiz bir yönüyle bizi sever ve değer verirken diğer yönden suçluluk duygusu uyandırarak kontrol etmeye çalışırlar.

Öncesinde çocuk sonrasında da yetişkin birey kendisine duygusal şiddet uygulayan sevdiği insanın kendisini istismar ettiğini kabul etmekte zorlanır, bu durumu reddeder. Kafasında durumu gerekçelendirmeye çalışır ve suçluyu bulur: Kendisi.

Kendisi farklı davranışları karşı tarafın bu şekilde davranmayacağını düşünür. Bu suçluluk duygusu hata yapmamak için sürekli sakıncalı davranmayı ve çevreye pür dikkat kesilmeyi de beraberinde getirir. Böylelikle sürekli çevreden onay isteyen bağımlı kişilik çocuk yaşlardan itibaren şekillenmeye başlar.

İçinde yaşadığımız/geldiğimiz yarı feodal ve ataerkil toplumun özelliklerini göz önüne aldığımızda çocukluk döneminden itibaren en fazla duygusal şiddete maruz kalanların kadınlar olduğunu görmemek mümkün değildir. Dolayısıyla küçük yaşlar-

dan itibaren duygusal şiddete maruz kalan kız çocukları, özgüvenlerini artırmak yerine bilakis toplumsal cinsiyet rolleriyle daha da fazla basılanır.

Çocuk yaşlardan itibaren psikolojik şiddete maruz kalmanın önemli ve can yakıcı bir sonucu bunu normalleştirmektir. Feodal baskıyla birleşen psikolojik şiddet ilerleyen yıllarda karşı cinsle olan ilişkilerde de benzer kişiliklerin seçilmesine ya da bu kişiliklerin “normal” görülmesine sebep olur. Diğer bir deyişle kişi tanıdığı/bildiği kişiliklere doğru çekilecek, bunları seçecek, ilişkisinde/birlikteliğinde bu psikolojik şiddete maruz kaldığında da bunu normalleştirecek ya da gerekçelendirerek yok saymaya çalışacaktır.

## PSIKOLOJİK ŞİDDETE UĞRUYOR MUYUM?

Psikolojik şiddeti tanımlamada zorlanmanın bir sebebi de çoğu zaman bunu uygulayan kişi ile bulduğumuz ortamda yalnız olmaktır, bizi gözlemleyecek kimse yoktur. Dışarıda iyi bir baba olanın evde berbat bir eş, dışarıda iyi bir yoldaş olanın evde kor-

kunç bir partner, dışarıda ya da başkalarına karşı nazik olanın evde nasıl bir kaba saba sevgili insanlara açıklayabilmek zordur. Psikolojik şiddetin alttan alta ve zaman zaman uygulanıyor olması, iyi davranışlarla birlikte dönem dönem ortaya çıkması sizi kendinizden şüpheye düşürebilir ve kendinizi sorgulamaya başlayabilirsiniz: Psikolojik şiddete uğruyor muyum, yoksa fazla mı hassas davranıyorum?

Psikolojik şiddet pek çok şekilde ortaya çıkabilir. Kısaca toparlarsak aşağılama, yargılama, alay etme, sürekli eleştirme, hakaret etme, suçlama, isim/lakap takma, utandırma, küfür etme, manipülasyon, duygu sömürüsü gibi çeşitli şekillerde kendini gösterebilir. Bunlar bazen açıktan yapıldığı için daha rahat anlaşılabilir ancak bazen kişinin gittiği yeri sürekli takip etme, kişisel mesajlarını sürekli kontrol altında tutma, kişisel eşyalarını izinsiz sürekli karıştırma olarak da karşımıza çıkabilir, masum maskeler altında amaç karşıdaki kişiyi sürekli kontrol altında tutmaktır.

“Çok hassassın, çok abartıyorsun!”

Ülkemizdeki feodal ve yarı feodal kültürün bir yansıması olarak, erkek egemen kül-

türün bir yansıması olarak psikolojik şiddetin bir başka örneği de erkeğin kadını duygusal olarak ihmal etmesidir. Siz konuşurken sürekli sözünüzün kesilmesi, sizi üzen bir konudan bahsederken konunun değiştirilmesi, söylediklerinize cevap verilmemesi, siz konuşurken dikkatin size verilmeyip kafanın başka yöne çevrilmesi gibi örnekler psikolojik şiddete örnektir.

Üzüldüğünüzde, kırıldığınızda, ağladığınızda sık sık “Çok hassassın, fazla abartıyorsun!” sözlerini duyuyor, duygularınızın yok sayıldığını, görmezden geldiğinizi hissediyorsanız siz de duygusal olarak ihmal ediliyorsunuz demektir. Kadınlar olarak sıkça maruz kaldığımız bu ihmal bazen feodal kültürün erkeklere de karşı “erkekler ağlamaz, ağlamak zayıflıktır” gibi klişelerle onların da tek bir tip davranışa baskılanmasına sebep olur.

Psikolojik şiddetin çoğu zaman şahidi olmadığını söylemiştik az önce, bu durumun toplum içinde yapılması durumunda uygulanan kişideki etkisi daha ağır olacaktır.

Toplum içinde bağırma, hakaret etme, sözünü kesme ve bastırmaya çalışma buna maruz kalan kişide çok daha fazla soruna sebep olacaktır.

Sizin için önemli bir konudan bahsederken partneriniz tarafından konunun değiştirilmesi, sözünüzün kesilmesi veya sürekli söylediklerinizin düzeltilmesi, söyleyeceklerinizin engellenmesi veya sizin adınıza konuşulması özgüveninizi zayıflatır, bunun başkalarının yanındayken de yapılması sizde sosyalleşmeye karşı bir direnç geliştirebilir.

Duygu sömürüsü yaparak size kendinizi suçlu hissettirerek kontrol altına almaya çalışma ise fark edilmesi da-



ha zor olan psikolojik şiddet türleridir. Burada oynanan sizin “vicdan”ınızdır. Siz kendinizi suçlu hissettiğinizi zannederken bu duygunun sizde bir başkasının davranışları nedeniyle uyandırıldığı aklınızın ucundan geçmez, geçse de hızla bu düşünceyi aklınızdan uzaklaştırır ve sorunun “sizde” olduğunu düşünmeye devam edersiniz.

*“Ben sinirli değilim, sen beni sinirlendiriyorsun!”*

Psikolojik şiddetin dolaylı bir şekilde uygulandığı bir başka tür de pasif agresif davranışlarla öfkenin direkt ifade edilmeyip dolaylı yollarla öfkenin ifade edilmesidir. Tartışma sırasında veya sonrasında hiçbir şey olmamış gibi susmak -sessizlikle cezalandırmak-, açıkça iletişim kurmak istendiği halde iletişim kurmaktan/tartışmaktan kaçınmak/sorun olmadığını söylemek, surat yapmak, karşındaki kişiye kötü davranmak pasif agresif bir psikolojik şiddet türüdür.

Kişinin öfke kontrolünün olmaması ya da çok zayıf olması, pasif agresif davranışlarının çoğu zaman karşı tarafa yüklenerek sorumluluğun alınmamasına, öfkenin sebebi olarak da karşı tarafın suçlanmasına sebep olur. Burada fark edilmesi gereken en

önemli noktalardan biri sergilenen öfkenin amacının sizi yıldırarak davranışlarınızın kontrol altına alınmak istendiğini fark etmenizdir.

Bu davranışlarınızı kontrol altına alma isteği bazen sevginin, bazen ilginin, bazen ekonomik desteğin, bazen de iletişimin tamamen ya da kısmen kesilmesine neden olabilir. Böyle yapılmaktaki amaç sizden istenen/beklenen davranışları yerine getirmenizdir. Psikolojik şiddet sizin benlik algınıza zarar verir ve sizi kolay yönlendirilebilir hale getirmek ister.

### **Psikolojik şiddete karşı nasıl mücadele ederim?**

Öncelikle bunun toplumsal bir gerçek olduğunu ve yalnız olmadığınız bilincini edinenek. Bu sizin hatanız değil. Sizin eksiginiz değil. Herhangi bir şeyi yanlış bir şekilde yaptığınız için kötü muamele görmüyorsunuz. Karşınızdaki kişi ya da kişiler sizi korkutarak/bastırarak/manipüle ederek kontrol altında tutmaya çalıştıkları için psikolojik şiddete maruz kalıyorsunuz.

Psikolojik şiddete karşı ilk elden yapmanız sizi yalnızlaştırmaya çalışanlara karşı bir araya gelmek, konuşmak, söylemek, ifade etmek. Anlattıkça hepimizin farklı şehirlerde doğup büyüsek farklı ülkeler-

de yaşasak da ne kadar çok ortak yaşantımız olduğunu göreceksiniz.

Sosyal bir desteğe sahip olmak, yalnız olmadığımızı bilmek ve bir araya gelmek, bizim kırılmaya çalışılan özgüvenimizi artıracak ve birbirimizden aldığımız güç ve destek kırılan yerlerimizin çok daha fazla güçlenmesini sağlayacak, kendimize olan saygımızı artıracak, bizim birbirimizi daha iyi anlamamızı sağlayacaktır.

Benlik saygımızı artırdığımızda, özgüvenimizi yükselttiğimizde, bir araya geldiğimizde, örgütlülüğümüzü artırdıkça, gücümüzü birleştirdikçe yıkılmaz sandığımız kalelerin yerle bir olduğunu görürüz ve bir daha hiç kimsenin bize psikolojik şiddet uygulamasına sessiz kalmayız. Sadece kendimize karşı değil, yanımızda başka bir kadına karşı öyle bir şiddet uygulandığında buna sessiz kalarak ortak olmaz ve birbirimizle dayanışmayı her an her yerde hissedebiliriz.

Doğduğumuz ev kaderimiz değildir, evlendiğimiz ev de birlikte yaşadığımız ev de. O evleri yıkmaya da, yeni evler kurmaya da, yeni ve özgür bir yaşam yaratmaya da muktediriz!



# FİLİSTİNLİ KADINLARIN SAVAŞTAKİ KONUMU

**F**ilistin Ulusal Kurtuluş Mücadelesine, Direnişe ve Direnişin önderlerine dair birçok yazı yazdık ve okuduk. Bu sayıda ise Filistinli kadınların bu tarihsel kurtuluş mücadelesindeki yerini inceleyeceğiz. Kadınların direniş içinde nasıl yer aldıklarını, savaştan nasıl etkilendiklerini, bedenlerinin, kimliklerinin düşman tarafından nasıl savaş ganimetine dönüştürüldüğünü, tarih boyunca hangi alanlarda örgütlendiklerini, örgütlenmeleri önündeki engelleri ve Filistinli kadınlar için savaşın ne anlama geldiğini anlamamız sınırlar ötesinde kuracağımız kırılmaz ittifakı güçlendirecek, kadının savaştaki konumunu dolayısıyla toplumsal yaşamdaki konumunu anlamamızın yolunu açacaktır.

Filistinli kadınlar yalnızca savaştan zarar gören kayıplar değil, değişimin aktif mimarları olarak karşımıza çıkıyor. Onlar yüzyılı aşkın süredir savaşıyor, kültürel mirası koruyor, ısrarlı ve birleşik mücadeleyi gerekli her tür araç ile örgütlüyor. Filistinli kadınlar, savaşın “erkek işi” olduğu görüşüne başkaldırarak mücadelenin her alanında toplumsal cinsiyet rollerini paramparça ediyor.

## FİLİSTİNLİ KADININ DİRENIŞİ İŞGALİN TARİHİNE KOŞUT

Filistin’de 13 ayı aşkın süredir sürmekte olan direnişte kadınların yerine gelmeden önce, kadınların tarihsel Filistin Kurtuluş Mücadelesi içerisindeki konumuna değinmemiz iyi olacaktır.

Bu tarihi, Filistin’in İngiliz sö-

mürgesi olduğu yıllarda Yahudi yerleşimcilere karşı kadınların kırılık alanlarda örgütlenen militan eylemlere 1911 yılındaki katılımından başlatabiliriz. Yoksul ve kırılık bölgelerdeki kadınlar militanlaşırken üst-orta sınıflardan kadınlar 1917 Balfour Deklarasyonu’nun ardından, kent merkezlerinde milisler için çeşitli kaynak, mühimmat ve istihbarat sağlamak, tıbbi malzeme dağıtımı gibi yardım faaliyetleri yürüttüler. 1921 yılında kurulan “Arap Filistinli Kadınlar Birliği”ni bölgedeki ilk kadın örgütü olarak not düşebiliriz. Bununla birlikte birçok cemiyet, vakıf, komite kurulmuş; 1929 yılında Kudüs’te dünyanın her köşesinden gelen 200’den fazla kadının katılımı ile Filistinli Arap Kadın Kongresi düzenlenmiş, aka-

binde Arap Kadının İdaresi Komitesi (AKİK) kurulmuştur. Bu örgütlenme örnekleri ve direniş pratikleri saydıklarımızdan fazladır. Bunlardan hareketle diyebiliriz ki 1911 yılından 1948 yılına dek kadınlar kolonyal güçlere karşı kapsamlı ve boyutlu bir mücadeleye yürüttüler, sömürgecilik karşısında halkın sergilediği dirayetini ve kurtuluş umudunun yarısını omuzladılar ve bunu gelenekler adı altında halka musallat olmuş gericiğe rağmen uzun süre gerçekleştirdiler.

1948 yılında ise ilk kez, Yafa'da, Mouhiba ve Narimane Khourchid adında iki kız kardeş tarafından illegal silahlı bir örgüt olan "Kır Çiçekleri" kurulmuştur. Örgüt işgal devletinin kuruluşuna karşı silahlı direniş örgütlenmiş, genç kızların ve çocukların eğitimi için çaba göstermiş, aynı zamanda gerilla eğitimleri vererek kadınların aktif biçimde silahlı direniş katılımını sağlamıştır. 1948'de işgal devletinin kurulması ardından 1971 yılına dek kadın hareketinin devlet kurumları ve siyasî örgütler içerisinde sürdürüldüğünü söyleyebiliriz. Kadın hareketi büyük ölçüde zayıflamış, militanlar topraklarından sürülmüş ya da katledilmiştir; kadın örgütleri yeniden sosyal yardımlaşma faaliyetlerine dönmek

zorunda kalmıştır. Bununla kazanımlarını kaybetme riski ile karşı karşıya kalan kadınlar, uzun yıllar boyunca geleneklerin ve devletin baskısı ile öğretmenlik, hemşirelik gibi "bakım işine" sıkıştırılmış; ulusal özgürlük mücadelesinin aktif özneleri ve önderleri değil hizmetçileri pozisyonuna sokulmuştur.

1970'li yıllardan itibaren güçlenen İslamcı örgütler karşısında devrimci kadınların mücadelesi güçlenmiş, '87 İntifada süreci ise kadınların yeniden direnişin ön saflarında yer almalarını getirmiş ve bu katılım artarak sürmüştür. Dalal Muğrabi, Leyla Khaled gibi kadınlar önderleşerek Birinci İntifada'nın özgürlük simgeleri olmuşlardır. 15 yaşında FHK-C'ye katılan Leyla Khaled, 25 yaşında bir TWA uçağını kaçırarak Filistin kadın hareketinin önderlerinden biri olmuştur. Bunun karşısında İslamcı örgütlerin kadınları "geleneksel kültürlerin taşıyıcısı, yeni neslin yaratıcısı, korunması gereken anneler" olarak tanımlaması devam etmiş, İslamî söylem kadın savaşçıları kamusal olarak yargılamıştır.

Vefa İdris'in 2000 yılında ilk fedai eylemini gerçekleştirmesi üzerine İslamî hareket de burjuva medya da nasıl tavır alacağını bilememiş hatta Vefa İdris'in eylemi

başlangıçta dinî liderler tarafından istişhad eylemi olarak dahi kabul edilmemiştir. Hamas'ın kurucusu olan Şeyh Ahmed Yasin, kadınların savaşındaki rolünü 2002 yılında şöyle ifade etmişti: "Bir kadının cihada katılıp savaşırsa, yanında bir mahrem (erkek koruyucu) olmalıdır. Kadınlar işgale karşı direnişin ikinci safında, savunma hattında yer alır. Kaçakları saklar, oğlunu, kocasını ya da erkek kardeşini savaşa yollar, sevdiklerini kaybetmenin acısını taşır ve gerektiğinde açlık, kuşatma gibi zulümlere göğüs gerer." Ahmed Yasin bir kadının mücadelesinin sınırlarını çiziyordu, bedeni kendine ait görülmemeyen kadının ne savaşmaya ne de bu uğurda ölmeye hakkı vardı!

Ancak İkinci İntifada ile kadınların savaşındaki rolü değişmeye başladı. Bu dönemde 52 kadın, fedai eylemi gerçekleştirdi. 2004 yılında Hamas militanı Reem Reyaşi, fedai eylemi için görevlendirilmişti. Düşmanın da erkek egemen algısı nedeniyle kadınlar yüksek güvenli bölgelere daha kolay girebiliyordu. Dolayısıyla artık İslamî liderler de kadınların istişhad eylemlerini kabul ediyordu. Ahmed Yasin 2004 yılında resmi bir açıklama ile kadınların saldırılarının istişhad kabul edileceğini resmen açıklamıştır.



Kadınların mücadelesi sene-lerce işgalci düşmana karşı, emperyalist medyada gösterilen “histerik fanatik dinci kadın” imajına karşı, “kadınlar savaşta savunma hattındadır” diyen yoldaşlarına karşı devam etmiştir. Bununla birlikte kadınlar mücadeleden hiç geri durmamış, kendi kurtuluşlarını Filistin’in kurtuluşuna bağlamışlardır. İntifada’nın sembolü olan taş atma eyleminde öne çıkan çocuklardı, ancak büyük kayaları parçalayarak atılacak taşları hazırlayanlar kadınlardı. Gözaltına alınan, kaçırılan çocuklar için kitlesel eylemleri örgütleyenler ve kaçırılan çocukları sahiplenenler kadınlardı. Boykot ve tecrit kampanyalarını başlatanlar, bu kampanya için muadil ürünleri üretenler kadınlardı. İşgalci dükkânlarının camlarını indirenler kadınlardı. Kadınlar nasıl tarih boyunca ellerindeki her araç ile düşmana karşı mücadele ettilerse bugün de tüm fedakârlıklarıyla mücadelelerini sürdürüyorlar.

## ADLARI VE YÜZLERİ İŞGAL TOPRAKLARINDA

Bununla birlikte görüyoruz ki Filistinli kadınların direniş içerisinde ne ölçüde örgütlü olduğu bilgisi bile bizim için bugün hâlâ muğlak. Bunun en büyük nedeni kadınların bu haklı savaşta yer almaması

ya da kısıtlı katılımı değil, kadınların toplumsal alandaki görünürlüğüne dair toplumsal normlar ve gelenekler. Bugün ve tarih boyunca biliyoruz ki Filistin’de kadınlar savaştı ve savaşıyor ancak şehit düştüklerinde dahi “namus”, “mahrem” kavramlarının dayandığı gelenekler nedeniyle isimleri ve fotoğrafları tarihe not edilemiyor.

İşgal altındaki tarihsel topraklarda kadınların bir Arap, bir Filistinli, bir kadın olarak günlük yaşam içinde attıkları her adım direnişe dönüşüyor. Gün içinde geçtikleri sınırsız kontrol noktasında tacize ve cinsel saldırıya uğruyorlar, çıplak arama işkencesine maruz kalıyorlar. “Namusları” ile tehdit ediliyorlar. Kontrol noktalarından geçerken kendilerini savunmak için yanlarında taşımak zorunda kaldıkları bıçaklar nedeniyle işgal hapishanelerinde tutuluyorlar. Hapishanelerde işkenceye, cinsel saldırıya, ajanlaştırma için çekilen görüntüleri ile şantaj maruz kalıyorlar. Mücadeleye katıldıklarında aileleri tarafından desteklenmeyecek yalnızlaşıyorlar. İşgalcinin saldırılarından “korunabilmek” için çocuk yaşta evliliğe mecbur bırakılıyorlar. Filistinli kadınlar sömürgeciye, işgalciye, İslamcı gerici güçlere ve toplumsal normlara karşı yüzyılı aşkın süredir mücadele edi-

yor. Bugünkü savaşta oynadıkları rol hakkında somut bilgilerimiz ne yazık ki sınırlı ve bu bizim için, kadınların devrimci, anti işgalci ve anti feodal mücadelesine sırtını yaslayan, bununla övünen, bu mücadeleyi şanlı bir bayrak olarak yükseltmek isteyenler için ciddi bir eksiklik olarak acı vericidir. Her şeye rağmen biliyoruz ki Filistin’de direniş devam ettikçe kadınlar gerçek bir taşıyıcı, güçlü bir kolon olmayı sürdürebektedirler. Bugün orada sıkı yumruklarla direnen kadınlar vardır...

Bu kısıtlı alanda tüm Filistinli kadınların mücadelesini anlamamız, anlamamız mümkün değil. Ancak açık biçimde söyleyebiliriz ki Filistinlileri susturmaya, silmeye, ezmeye çalışan sömürgeci ve işgalci baskı karşısında Filistinli kadınların varlığı, inatçı ve geri adım atmayan mücadelenin kanıtıdır. Kadınlar direnişin pasif kayıpları değildir. Onları bu biçimde anmak onların mücadelesini görmemek, tanımamak ve onlara haksızlık etmektir. İşgal altında cinsler arası eşitliğin olamayacağını sık sık vurgulayan Filistinli kadınlar, yaşamın olduğu her yerde savaşıyor.

Yaşamda da savaşta da kadınlara bin selam!

# GÖÇ YOLLARINDA KADIN OLMAK

Konup göçücü olmak,  
hep göçücü, han misali  
bir dünya  
ve bizim olmayan  
gökleri seyretmek,  
bizim olmayan  
insanların arasında  
yaşamak, bizim  
olmayan şarkıları  
mırıldanmak,  
bizim olmayan bir  
gülüşle gülmek, bizim  
olmayan elleri sıkamak,  
bizim olmayan  
gözyaşlarıyla ağlamak,  
bizim olmayan  
sevdalara salmak  
kendini, bizim olmayan  
yemekleri tatmak,  
bizim olmayan tanrılara  
yakarmak, bizim  
değilmiş gibi adımızı  
işitmek,  
bizim olmayan şunu  
bunu düşünmek,  
bizim olmayan bir  
parayı kullanmak ve  
bizim olmayan yollarda  
gitmek.

**Miguel Angel Asturias,  
ve Sen, Sürgün.**

**H**er yıl milyonlarca insan çeşitli sebeplerle doğduğu ülkeden başka ülkeye göç etmektedir. Birleşmiş Milletler'e bağlı Uluslararası Göç Örgütü'nün

(IOM) hazırladığı Dünya Göç Raporu'na göre göçmen sayısında son 50 yılda 3 kattan fazla artış saptanmış, 2020 yılında rekor sayıda kişinin şiddet ve çatışma nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kaldığı, 26 milyon yeni mültecinin kaydının olduğu ve 55 milyon kişinin yer değiştirmek zorunda kaldığı belirtilmiştir. Toplamda dünya üzerinde göçmen sayısı 281 milyon kişiye ulaşmıştır. Bu veriler dünya nüfusunun yüzde 3,6'sının göçmen olduğunu göstermektedir. 1980'lerden itibaren yaşanan sosyal ve ekonomik değişimler, uygulanan neoliberal politikalar, dünya genelinde iç savaşların gittikçe artması, kadınları daha olumsuz olarak etkilemiş ve göç akımları giderek kadınlaşmıştır.

Kadınların iş gücüne katılım oranlarının artmasıyla, bakım hizmetlerine duyulan talep artmış, düzensiz göçler, iltica ve mültecilik hareketleri ile birlikte kadın ticareti ve fuhuş sektörü artan bir seyir izlemiştir. Göç ister ekonomik ister zorunlu nedenlerle gerçekleşmiş olsun, göçün et-

kileri ve göç edilen mekânla olan etkileşim açısından da cinsiyet farklılıklarının belirleyiciliğine vurgu yapılmaktadır. Erkeklerin ve kadınların cinsiyete dayalı iş bölümü çerçevesinde genellikle farklı deneyimleri olmaktadır. Sosyal ve kültürel değişme, kentleşme, modernleşme, kültürleşme, asimilasyon, adaptasyon ve yaşam stresi üzerinde yapılan çalışmalar, göç yaşantısı ile psikolojik bozukluk arasında önemli bir ilişkinin varlığını ortaya koymaktadır. Göç olayını psikanalitik açıdan yorumlayan bilim insanlarına göre, göçmenin güvensizliği kendisini çaresiz hissetmesine yol açmakta ve uygun fırsatları bile etkin biçimde kullanmaktan alıkoymaktadır. Göçmen, bir yandan diğer insanlar gibi olma isteği duyarken, bir yandan yeni kültür tarafından yok edilecekmiş gibi korkuya kapılmaktadır; bir taraftan da kimliğini korumak ve kendisini olduğu gibi hissetmek istemektedir. Bu çatışmalar onda yabancılaşmaya ve duygusal karmaşalara sebep olarak yalnızlık ve yabancılaşma duyguları ile anksiyetik (kor-

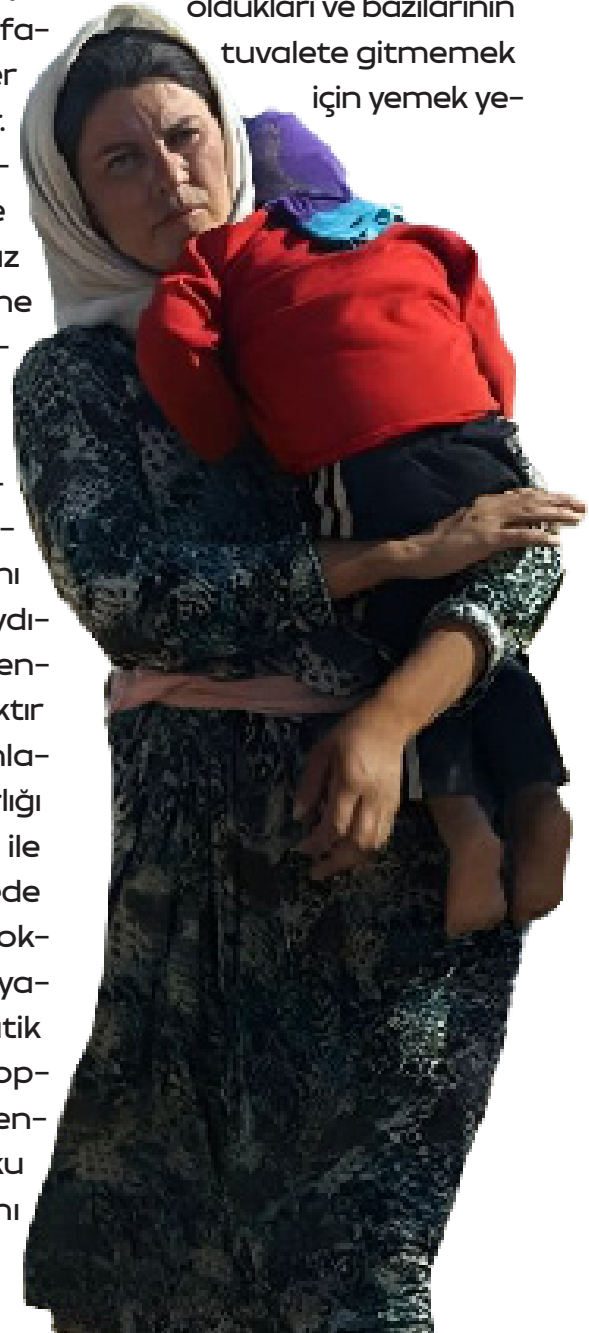
ku) ve depresif belirtileri artırmaktadır. Tüm göçmenler, göç ettikleri ülkede birer yabancıdır. Göçmenin dünyasındaki her şey, iklim, çevre, kültür, dil farklıdır. Kişinin dış dünyasında çok somut olan bu yabancılık durumu onun iç dünyasına da yansır. Kendi iç dünyasına da yabancılaşarak bir şeye ve bir yere ait olamama duygusu yaşar. Yalnızlık duygusu, kişinin bilinçli ya da bilinçsiz geride bıraktığı yakınlarının yokluğu ve onları bırakmasından ötürü kendini suçlu hissetmesinden kaynaklanır. Göçmen kişi zaman zaman, bilinçli ya da bilinçsizce geçmişte bıraktığı şeylerin yokluğunu hisseder. Göçmen bilinçsiz olarak kişileri, doğayı, geldiği yeni yerde olmayan ardında bıraktığı her şeyi özler. Özlem, kimi zaman göçmenin kişiliğinin bir parçası haline gelir. Kişinin kendi ülkesindeki kişiliği ile yeni ülkedeki olası beklenen kişilik ile çatışır. Zaman zaman bir yere ait olmama duygusu içinde boğulurlar. İçinde yaşayıp kök saldığı toplumdan ve onun verdiği güvenden yoksundur.

Göçmen eski toplumunda doğal ve önemli olan yargılarının yeni toplumda anlamsızlaştığını görür. Yeni topluma kök salabilmek için kendi toplumun değer yargıları ile çatışmaya başlar. Bu da iç dünyasında

ve çevre ile ilişkilerinde çelişkilere neden olur. Göçmen kendi dilinin, yaşayış biçiminin, kültürünün, alışkanlıklarının, çevreyle ilişki biçiminin eskisi gibi anlam taşımadığını ve aynı değerde sayılmadığını fark eder ya da böyle olduğunu düşünür. Kendini yetersiz ve yeteneksiz hissetmeye başlar. Dil yetersizliği bu duyguyu güçlendirir. Dil kişiliği, kişinin kendine verdiği değeri, duyguyu ve güveni etkileyen bir araçtır. Öğrenmeye çalıştığı yeni dilde kendini ifade etmede eksiklik hisseder ve özgüvenini kaybedebilir. Yeni ülkenin doğal bir parçası olmayan göçmen ülke ve topluma karşı olumsuz duygu ve davranışlar içine girebilir ve ön yargılar edinebilir, bu durum da onun ülkeye ve bu ülke insanlarına yabancılaşmasını getirerek orası ile ilişkileneşine engel olur ve yalnızlığını derinleştirir. Yukarıda saydığımız durumlar her göçmende aynı düzeyde olmayacaktır kuşkusuz; ama bu durumları yoksun yaşayanların varlığı birçok bilimsel araştırma ile kanıtlanmıştır. Geldiği ülkede yeni bir yaşam kurma noktasında büyük sorunlar yaşayanlarda ve de travmatik olarak gelenlerde yeni toplum içinde, sık sık bilinmeyenle karşı karşıya kalan, korku ve güvensizlik duygularını

derin yaşayanlarda kendisine ve çevreye dair algılama bozuklukları ortaya çıkar ve kuşku duyguları yoğunlaşır. Kuşkuculuk önlem alınmaz ise giderek nevroz ve psikoz durumlarına yol açar.

Mülteci kadınların kamplarında da birçok sorun yaşadığı, erkeklerle aynı alanda yatmaya zorlandıkları için kendilerini tehdit altında hissettikleri, erkeklerle aynı duş ve tuvaleti kullanmak zorunda oldukları ve bazılarının tuvalete gitmemek için yemek ye-





mekten ve su içmekten kaçındığı ifade edilmektedir. Konuşulan 40 kadından 3'ü kaçakçılar ve onların çalıştığı ağın kendilerini ve başka kadınları taciz ettiğini, cinsel ilişki karşılığı indirim yapmayı veya bekleme süresini kısaltmayı teklif ettiklerini belirtti. Af Örgütü, kadınların Avrupa'ya yolculukları boyunca kendilerini sürekli tehdit altında hissettiklerini söylerken kaçakçıların yarattığı tehdidin yanı sıra geçiş kamplarında erkeklerle aynı alanda uyumaya zorlanmalarının da güvensiz hissetmelerine neden olduğunu altını çizdi. Yine yapılan araştırmalar, kadınların deneyimlerinin göçle gelen mekanla etkileşimine ve kadının aile içindeki konumuna bağlı olarak farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, yalnızca kadınlara özgü bir göç nedeni olan bağlantılı göç, çoğu zaman kadınların kendi

kararını içermediğinden, kadınların göç olgusundan çok daha fazla olumsuz etkilediği görülmektedir. Geldikleri ülkelerde kadınlar çalışma hayatında da kayıt-dışılık, düzensiz, Part-Time, güvensiz çalışma ortamları, yerli meslektaşlarıyla oranla düşük ücretlerle çalışma gibi sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Hem kamusal hem de özel alanda ve ikisinin kesişim alanlarında ayrımcılığın ve ötekileşmenin çeşitli biçimleri ile yüzleşmektedirler.

Ev hizmetlerinde çalışan göçmen kadınlar, yerli işçilerin yapmak istemeyecekleri en zor işleri, son derece düşük ücretler karşılığında da yapmaya razı olmakta ve çok uzun saatler boyunca, kölelik koşullarında sigortasız çalıştırılmaktadırlar. Geldiği ülkedeki kimliği, statüsü, mesleği aslında kendini var eden her şeyi yok sayılan göçmenler

belirli bir toprağın ve yurdun insanı değil; küresel pazarın ucuz ve güvensiz iş gücüdür. Gittiği ülkenin düzenine ve kurallarına itaatkâr olması beklenmektedir. "Bireyler" üzerinden algılatılan, ancak sermaye düzeninin yasalarına bağlı olarak gelişen sosyal hareketlerdir göçler. Özü itibarıyla sınıfsal denetim mekanizmasının araçlarından biridir. Göçlere neden olan olaylarla birlikte insan kaçakçılığı ve ticareti gibi suç sayılan örgütlü faaliyetler de sermaye düzeninin ürünüdür ve bunun mevcut düzeninin kurallarıyla da denetim altına alınması olanaksızdır. Gelinen ülkelerde mülteciler ve göçmenler için yapılan sözde olumlu düzenlemeler, kurumlar, diğer yardım kuruluşları bu sorunun çözülmesini getirmeyecektir. Kısacası soruna neden olanlardan çözüm beklemek naiflik olacaktır...

# KADIN VE ÇALIŞMA HAYATI

**2**5 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Uluslararası Mücadele Gününü karşılarken bu yazıda şiddet türü olan “ekonomik şiddete” dair birkaç cümle söylemeye çalışacağız:

Tüm Avrupa ülkelerinde iş gücü piyasasında hâlâ cinsiyet temelli ücret farklılıkları bulunmaktadır. Ortalama olarak kadınlar erkeklerden yüzde 15 (ortalama 54 gün) daha az maaş alıyor. Kadın hareketi yıllardır “Eşit işe eşit ücret” mücadelesi veriyor olsa da hâlâ Avrupa ülkelerinde ve tüm dünyada kadınlar bu sorundan mustarip. Bu eşitsizlik noktasında farkındalık yaratmak için çeşitli ülkelerde “Equal Pay Day” yani “Cinsiyete dayalı ücret günü” ilan edilmekte. Bugün, bazı ülke-

lerede yılın ilk gününden belirli bir tarihe kadar ve bazılarında belirli bir tarihten yılın son gününe kadar erkeklere göre daha düşük maaş almalarından kaynaklı, kadınların ücretsiz çalışmışlığını ifade ediyor. Örneğin İsviçre’de bu yıl Equal Pay Day, 17 Şubat (48 gün), Avusturya’da 1 Kasım (61 gün), Belçika’da 17 Mart (77 gün) ve Almanya’da 6 Mart (66 gün). Yani kadınların erkeklere oranla yıllık gelirlerinin düşüklüğünün ya yılın başından o tarihe kadar ya da yılın geri kalanına kadar ücretsiz çalışmış olduğunu vurgular. Dünya genelinde ise bugün ILO’ya (Uluslararası Çalışma Örgütü) göre 18 Eylül (104 Gün) tekabül ediyor, örneğin Sudan’da kadınlar erkeklerden yüzde 56,8 daha az ücret almakta. Hâlâ

liderlik pozisyonunda çalışan kadın oranı Avrupa’da yüzde 37’lerde dolaşmakta.

Bu durumun bir nedeni, kadınların daha fazla düşük ücretli, yarı zamanlı (Avrupa’da bazı ülkelerde yüzde 80 kadar varabiliyor bu oran) veya mini işlerde daha sıklıkla istihdam edilmesi iken diğer bir nedeni ise genelde kadınların çocuk, hasta ve yaşlı bakımı için iş hayatından uzaklaşmalarındadır. Avrupa’da güvensiz iş ilişkilerinde çalışma oranı kadınlarda yüzde 30 iken, erkeklerin oranı yüzde 8 dir. Bu durum kadınlara iş hayatında daha az koruma sağlar, kariyerde ilerlemesini zorlaştırır ve emeklilik maaşlarının erkeklere oranla yaklaşık yüzde 40’lara varan bir farkın oluşmasına neden olur.



Fakat iş göçmen kadınlara gelince daha da ağırlaşır: Cinsiyet, etnik köken, kültür farkı (dine ve kültüre dayalı kıyafet şekli) ve dil sorununa dayalı ayrımcılık genellikle iyi ücretli işleri ve kariyerde ilerleme fırsatlarına erişimi zorlar. Buna bir de buldukları ülkelerdeki bürokrasilere bağlı çalışma izinlerini elde etme koşulları zorluk olarak eklenmekte.

2015 yılından bu yana milyonlarca insan, erkek, kadın ve çocuk, emperyalist savaşlar, bölgesel savaşlar ve ulusal savaşlardan kaynaklı Avrupa'ya göç etmek zorunda bırakılmışlardır. Geldikleri ülkelerde ortalama 5 yıl sonra mülteci deneyimi olan kadınların istihdam edilme olasılığı erkekler göre daha düşük, erkeklerin yüzde 67'si istih-

dam edilirken kadınların bu oranı yalnızca yüzde 23'tür. Vardıkları ülkelerde buldukları yıla göre bu oranlar değişmekte (çalışma ve oturma izinlerinin elde edilmesi, dil öğrenimi vb. faktörlerden kaynaklı) ve mültecilerde de cinsiyete dayalı ücret farkı çok belirgin kendini göstermektedir.

Bu durumun yaşadığımız emperyalist ülkelerde "Equal Pay Day" olarak altının çizilmesi ile hükümetler, patronlar, işçiler ve uluslararası kuruluşların kadınların eşit değerdeki işlerde erkeklerle aynı ücreti almasını sağlamak için somut adımlar atmasını, ücret şeffaflığını teşvik eden, cinsiyet kalıplarını sorgulayan ve kadınların yüksek maaşlı işler ve liderlik pozisyonlarına erişimini iyileştiren politika-

ların ve uygulamaların geliştirilmesini ve uygulanmasını teşvik etmeye yönelik olmuş olsa da, Avrupa'da cinsiyete dayalı ayrımcılık yasaları çikartılmış olsa da, "Eşit işe eşit ücret" durumdan daha çok uzak olduğumuz gerçekliğini somut olarak yaşamakta ve hissetmekteyiz. Bunu Avrupa Sendikalar Konfederasyonunun, erkeklerle kadınlar arasında eşit ücrete ulaşmanın en az 50 yıl alacağını hesaplamasından da görebilmekteyiz. Böylelikle de bu durum biz kadınların, ücret eşitliği için vermemiz gereken mücadelenin işçi sınıfının içinde daha yoğun, daha örgütlü yürütmemiz gerektiği gerçekliğini karşımıza çıkarıyor.

**Bir Mor-Kızıl Kolektif Aktivisti**



# KADININ KURTULUŞU İÇİN BİR ADIM DAHA İLERİ!

**S**ınıf mücadelesi hiçbir zaman tekdüze bir seyir izlemez, inişli çıkışlıdır, yenilgi ve yengilerle doludur. Bazen mücadelenin yükseldiği, devrimci dalganın kopardığı öyle süreçler yaşanır ki on yıllar boyunca elde ettiğimiz kazanımlardan çok daha fazlasını birkaç ayda elde ederiz. Bazen de tam tersi işlemlerle kuyu kazarak ördüğümüz, inşa ettiğimiz binamız, yarattığımız değerler küçük bir sarsıntıda yıkılıp parçalanabilir. Kuşkusuz biz kaderciler değiliz, “her şey oluruna varır” kendiliğindenciliğini savunmuyoruz. Sınıf mücadelesinin çelişki ve dinamikleriyle, içinde zıtları da barındıran bir bütün olduğunu anlatmaya çalışıyoruz. Bu bilinçle, olguyu tanıyıp kavrayarak değiştirip dönüştürmeyi savunuyoruz.

Marks *“Biraz tarih bilen herkes belli başlı toplumsal değişimlerin kadınlar arasında kök salmadan gerçekleşmeyeceğini bilir”* diyor. Biz de kadınları örgütlemeyi devrimi örgütlemeyi bilmeyi, kavramak zorundayız. Kadın kitlelerine gitmek, onları örgütleyip harekete geçirmede-

ki en önemli araçlarımızdan birisi de kadın çalışmalarıdır. Yapmamız gereken ise kadın örgütlenmelerimizi güçlendirip, genel olarak kadın kurtuluş mücadelesini ve özelde de kendi geçmiş deneyimlerimizden öğrenip, eksik ve hatalarımızdan dersler çıkararak en çok acı çeken, ezilen, sömürülen kadın kitlelerinden başlayarak geniş kadın kitlelerine giderek adım adım kadın çalışmasını büyütmek, doğru temeller üzerinde demokratik kadın hareketini yaratmak zorundayız, durumundayız.

Burada da “Nasıl bir örgütlenme?” sorusu karşımıza çıkıyor. Lenin “örgütlenme ile ilgili şeyler ideolojik anlayışlarımızdan çıkar” diyor. Bu hem olumlu ve doğru hem de olumsuz tüm pratiklerimiz için geçerlidir; çünkü ideolojik gerçekliğimiz ne ise pratiklerimiz de odur. Tüm çalışmalarımız da olduğu gibi kadın çalışması ve örgütlenmesine dair de MLM perspektife ve bu konudaki ideolojik-politik netlik ve arılığa sahip olduğumuz oranda pratik faaliyetlerin de önünü açabilir, gerekli anlayışı yaratabiliriz. İdeolo-

jik netliğe sahip değilsek pusulamızı şaşırır, sağdan ya da soldan esen tasfiyeci rüzgârlara kapılabilir, etkisinde kalabiliriz. Proleter sınıf ve cins bilincinin yerini sınıfsal özünden koparılmış cins mücadelesi alabilir.

Devrim, sosyalizm düşüncesinin yerini reformist, düzen içi hayaller süsleyebilir. Halk iktidarı, proletarya diktatörlüğü ve proleter ideolojinin yerini “ideolojisiz”, “iktidar karşıtlığı” gibi söylemler ile süslenmiş MLM dışı anarşist, post-modern vb. burjuva anlayışlar doldurabilir. Yönümüzü öncelikli hedef kitlemiz olan, sömürünün en yoğununa maruz kalmış, ezilen, horlanan, yok sayılan, ya evin dört duvarı arasına hapsedilip ücretsiz ev içi köleye dönüştürülmüş ya da fabrika, atölye ve iş yerlerine sıkıştırılmış, emeği çalınan, talan edilen işçi emekçi, yoksul kadın kitlelerine çevirmek yerine küçük burjuva yarı aydın kitlelerine çeviririz.

Yanlış anlaşılmasın, elbette ki bu sistem tarafında ezilen, sömürülen, baskı ve şiddete uğrayan, ikinci cins görü-

len vb. tüm kadın kitlelerine, cinslere ulaşmak, onları örgütleyip kendi geleceklerinin sahibi haline getirmek gibi bir hükümlülüğümüz var. Ve tüm mücadeleyi geliştirmek ve devrim yapmak istiyorsak devrimin öncülerini ve müttefiklerini doğru belirlemek buna göre örgütlenmek zorundayız. Bunun içinde “Nereden başlamak gerekiyor?” sorusunu sordüğümüz da öncelikli ve doğru halkayı yakalayabilmek için ideolojik ve politik berraklığa, kafa açıklığına sahip olmak zorundayız.

Bundan 64 yıl önce, Latin Amerika ülkesi olan

Dominik Cumhuriyeti’nde faşist Trujillo diktatörlüğüne karşı insan hakları ve demokrasi mücadelesinde öne çıkan Patria, Minerva ve Maria Teresa **Mirabel Kardeşler**, faşist diktatör Trujillo tarafından “ülkenin en büyük sorununu” olarak hedef gösterilir. Gözaltı, işkence vb. her türlü baskıya rağmen faşizme boyun eğmeyen Mirabel Kardeşler, 25 Kasım 1960 tarihinde askerler tarafından tecavüz edilerek katledilir.

Bir kıvılcım gibi kısa sürede bütün ülkeye yayılan Mirabel Kardeşler’in direnişi, başta kadınlar olmak üzere bütün ezilenlerin özgürlük mücadelesinde yaşamın, direnişin, mücadelenin

tin Amerikalı ve Karayipli Kadınlar Kongresi’nde Mirabel Kardeşler’in anısına “Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü” olarak ilan edilir. Mirabel Kardeşler’den birinin kod adının “Kelebek” olmasından esinlenilerek o günden sonra üç kız kardeş gerek Dominik’te gerekse dünyada “Kelebekler” adıyla anılır.

Savaşta önce kadınların katledilmesi faşizmin en eski politikalarından biridir. II. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında bir Nazi generali, gördükleri yerde öldürme kararı aldıkları ve “*önce kadınları vurun*” sözleriyle tarihe geçen korkularını şöyle ifade etmiştir: “Bu kızlar insan değildi. Belki tanrıça ya da şeytan. Çoğunlukla iki elle de silah kullanabiliyorlardı. İnat ve dayanıklılıkla sonuna kadar savaştılar.” Aynı korku ve kadınların direniş ve mücadelesi karşısındaki çaresizlik, günümüzde de önce kadınları hedef almaktadır.

Mirabel Kardeşler’in direniş sesi, bugün Rojava’da, Şili’de, Bolivya’da, Arjantin’de, Hindistan’da, Lübnan’da, Kolombiya’da, Mısır’da, Avrupa’nın birçok yerinde ve ülkemiz emekçi kadınlarının direnişinde yankılanmakta, dünyanın kadının kendisini sarmalayan gerici çemberin dışına çıkması, en

sembölüne haline gelir. 25 Kasım tarihi; 1981 yılında Kolombiya’nın Bogota şehrinde bir araya gelen La-







ağır bedellerle karşılık bulmaktadır. Ancak bu bedeli ödemekten çekinmeyen, kölece yaşamı kabul etmeyen kadınlar, özgürlüğünü alabilir. Mermi yatağından çıkmışsa bir kere, mutlaka menzile varacaktır. Özgürlüğü için savaşmayı göze alan, savaşan kadınlar da tıpkı yatağından çıkıp hedefine ilerleyen mermi gibidir. Bu yolda önüne çıkacak bütün engelleri aşarak ilerlemektedir. Tıpkı **Meral Yakar**'dan **Gökçe ve Fadime** yoldaşlara uzanan komünist kadınlar gibi... Rojava'da Beritanların zılgıtlarıyla düşmanın üzerine giden, çetelerin korkulu rüyaları olan Kürt kadınları gibi... İşgalci TC ordusu ve çetelere karşı savaşırken ölümsüzleşen BÖG savaşçısı **Aynur Ada** ve DKP/

Birlik savaşçısı **Ceren Güneş** gibi... İstanbul'un mahallelerinde direnerek ölümsüzleşen DHKP/C savaşçıları **Berna Yılmaz** ve **Çiğdem Yahşi** gibi... Yine İstanbul'un emekçi mahallelerinde silahlı çatışmada ölümsüzleşen MLKP savaşçıları **Yeliz Erbay** ve **Şirin Öter** gibi... Dersim'de **Zilan**, Kobane'de **Arin Mirkan**'ın cesaretini kuşanıp Delila'nın gür sesiyle dağları mesken eyleyen Kürt kadın gerillaları gibi...

Onlar, yok sayılan, horlanan, eve kapatılan, köle olarak satılan, savaş ganimeti sayılarak türlü işkencelere maruz kalan, emeği görülmeyen, yaşamın sahibi kadınlara zincirlerini parçalama gücü vermiştir. Onlar, kendilerinden sonra gelenlere dünyanın her yerinden yükselen çığlıkları örgütlü bir

güce dönüştürmeyi öğretmiştir. Şimdi bu çığlıklar, faşizmin zulmünün olduğu her yerden yükselmektedir. Kimi sessiz çığlıklar olarak çıkmaya çalışırken, kimi kapatıldığı yerden, kimi silah elde düşmanıyla çarpışarak güçlü bir şekilde sarmaktadır ezilenlerin yüreğini.

Biz de yatağında suskun bekleyen değil hedefine ateşlenmiş mermiler olmak için bugün çelişkileri daha da keskinleşen emekçi kadınların "yaşamak istiyoruz" çığlıklarını yüklenerek örgütlenmeliyiz. Devrim mücadelesini bünyütlemek için var olduğumuz her alanda mücadelenin ve direnişin sesi olmalıyız. Düünden daha fazla ileriye, ilerisi için daha fazla çabayı göstereceğiz!

# GÜLTEN AKIN



**G**ülten Akın 23 Ocak 1933 yılında Yozgat'ta doğdu. 1955'te ise Ankara Hukuk Fakültesini bitirdikten sonra avukatlık ve öğretmenlik yaptı. 1980'de bir banka soygununa katıldığı gerekçesi ile tutuklanan oğlunun hapisanedeki yaşamını şiire yansıttı. 1980 sonrası İnsan Hakları Derneğinin kurucu üyelerinden olan Gülten Akın İnsan Hakları Derneğinin yanı sıra birçok demokratik kitle örgütlerinde yöneticilik yaparak faaliyet yürüttü.

1980 öncesinde doğa, aşk, ayrılık, özlem gibi konuları eserlerinde işleyen Akın 1980 yıllarından sonra ise halkın yaşadığı sıkıntıları eserlerinde işlemeye başladı. Bunun yanı sıra ise Akın şiirlerinde; kadının toplumda var olma mücadelesini, ataerkil toplum içerisinde susturulmaya çalışılan kadınları işlemiştir.

Kestim Kara Saçlarımı şiirinde; ataerkil zihniyetin kadına biçtiği toplumsal cinsiyet rollerini reddedişini anlatır.

Erdal Eren için yazdığı Büyü şiiri, Deli Kızın Türküsü, Siyah Beyaz, Ertuğrul'a Ağıt, Demiri Toz Ederler ve Beni Unutma; tüm yaşamını mücadele içerisinde geçiren Gülten Akın'ın devrimci mücadeleye dair yazdığı bazı şiirleridir.

Akın, 4 Kasım 2015'de tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.

## KESTİM KARA SAÇLARIMI

*Uzakta dön yakındı dön çevreydi dön*

*Yasaktı yasaydı töreydi dön*

*İçinde dışında yanında değilim*

*İçim ayıp dışım geçim sol yanımda sevgi*

*Bu nasıl yaşamaydı dön*

*Onlarsız olmazdı, taşımam gerekti, kullanmam gerekti*

*Çutsak ve kibirli -ne gülünç-*

*Çözüleri gittikçe iri gittikçe çekilmez*

*İçimde gittikçe bunaltı gittikçe bunaltı*

*Çittim geldim kara saçlarımı öylece buldum*

*Kestim kara saçlarımı n'olacak şimdi*

*Bir şeycik olmadı - Deneyin lütfen -  
Aydınlığım deliyim rüzgârlıyım  
Günaydın kaysıyı sallayan yeke  
Kurtulan dirilen kişiye günaydın  
Şimdi şaşıyorum bir toplu iğneyi  
Bir yaşantı ile karşılayanlara  
Çittim geldim kara saçlarımdan  
kurtuldum*



# “Ahoor Daryaei'nin sesi olun”

16 Eylül 2022'de Jinha Mahsa Amini'nin Tahran'da “Ahlak Polisleri” tarafından saç gözükütüğü için dövölerek katledilmesinin ardından başta İran olmak üzere tüm Dünya'da “Jin, Jiyan, Azadi” sloganıyla başlayan eylemlerin etkileri hâlâ devam etmekte. Öyle ki geçtiğimiz günlerde İran'ın başkenti Tahran'da bulunan Azad Üniversitesi'nde okuyan Ahoor Daryaei adlı kadın öğrenci başörtüsü, katı

kiyafet kurallarına uygun olmadığı gerekçesiyle üniversitedeki güvenlik ekiplerinin hem cinsel hem de fiziksel şiddetine uğramıştır. Bu durumu kiyafetlerini çıkararak protesto eden Daryaei, güvenlik ekipleri tarafından işkenceyle gözaltına alınmıştır. Ardından Psikiyatri Hastanesi'ne yatırılan Daryaei'ye her türlü baskı ve sindirme politikası uygulamaya çalışıyorlar. Bunun üzerine İran insan

hakları aktivisti Masih Alinejad “Baskıya meydan okuma, cesareti ve kararlılığıyla tanınıyordu. Haklarını tacizci ve zorbalara karşı pek çok kez savundu, Ahoor Daryaei'nin sesi olun. Hayatı tehlikede” dedi.



*kadına yönelik şiddeti*

**KURTULUŞ İÇİN  
MÜCADELE  
EDEREK  
YENECEĞİZ!**



MOR-KIZIL KOLEKTİF